

Vabilo

NLB Galerija Avla, Trg republike 2, Ljubljana 24. marec–12. maj 2011

Vljudno vas vabimo na otvoritev razstave
ilustracij Milana Trenca, ki bo v četrtek,
24. marca 2011, ob 20. uri.

You are cordially invited to attend
the exhibition of illustrations by Milan Trenc.
The exhibition opening will take place
on Thursday, 24 March 2011 at 8 p. m.

Razstavo je pripravil Emzin, Zavod za kreativno produkcijo.

The exhibition has been organized by Emzin,
Institute of Creative Production.

Posebna zahvala za pomoč pri izvedbi razstave:
Ministrstvo za kulturo Republike Slovenije,
Mestna občina Ljubljana, Oddelek za kulturo.

Special thanks for the realization of the exhibition:
The Ministry of Culture of the Republic of Slovenia,
The City of Ljubljana, Department of Culture.

produkcija: Emzin, Zavod za kreativno produkcijo, tisk: Tiskarna Formatisk, d. o. o.

Milan Trenc se je rodil leta 1962 v Zagrebu, kjer je diplomiral iz grafične umetnosti in filmske režije. V študentskih letih je začel objavljati stripe, med drugim v *Mladini*, po koncu študija pa je delal za Zagreb Film. Med letoma 1985 in 1991, ko se je preselil v New York, je bil glavni ilustrator pri reviji *Start*. V ZDA so njegovi stripi izhajali v legendarni reviji *Heavy Metal*, poleg tega pa je ustvaril več kot tisoč ilustracij in naslovnih za vidnejše ameriške časnike in revije, kot so *Time*, *The New York Times*, *The Wall Street Journal*, *The New Yorker*, *Business Week*, *Fortune*, *Washington Post* ... Posnel je več filmov, med katerimi so animirani film *Veliki provod* (1989), ki je bil prikazan na Londonskem filmskem festivalu in danes velja za eno od klasičnih del zagrebške šole, televizijski igrani film *Priča o duhu* (1989), igrani omnibus *Zen Stories* (2000), ki je bil prikazan na filmskem festivalu v Motovunu, in animirana filma *Elephant Goes to Kindergarten* (2009) in *Loneliness* (2010). Napisal je knjigo za otroke *The Night at the Museum* (2003), po kateri so leta 2006 posneli visokoproračunski hollywoodski film. Za svoje ilustracije je leta 1993 prejel nagrado odličnosti revije *Print*, leta 2003 pa nagrado Združenja založniških oblikovalcev. Trenc od leta 2004 predava animacijo in režijo na Oddelku za animirani film in nove medije zagrebške Akademije za likovno umetnost. Poleg tega objavlja ilustracije v hrvaškem in tujem tisku, trenutno pa pripravlja nov animirani film in knjigo za otroke.

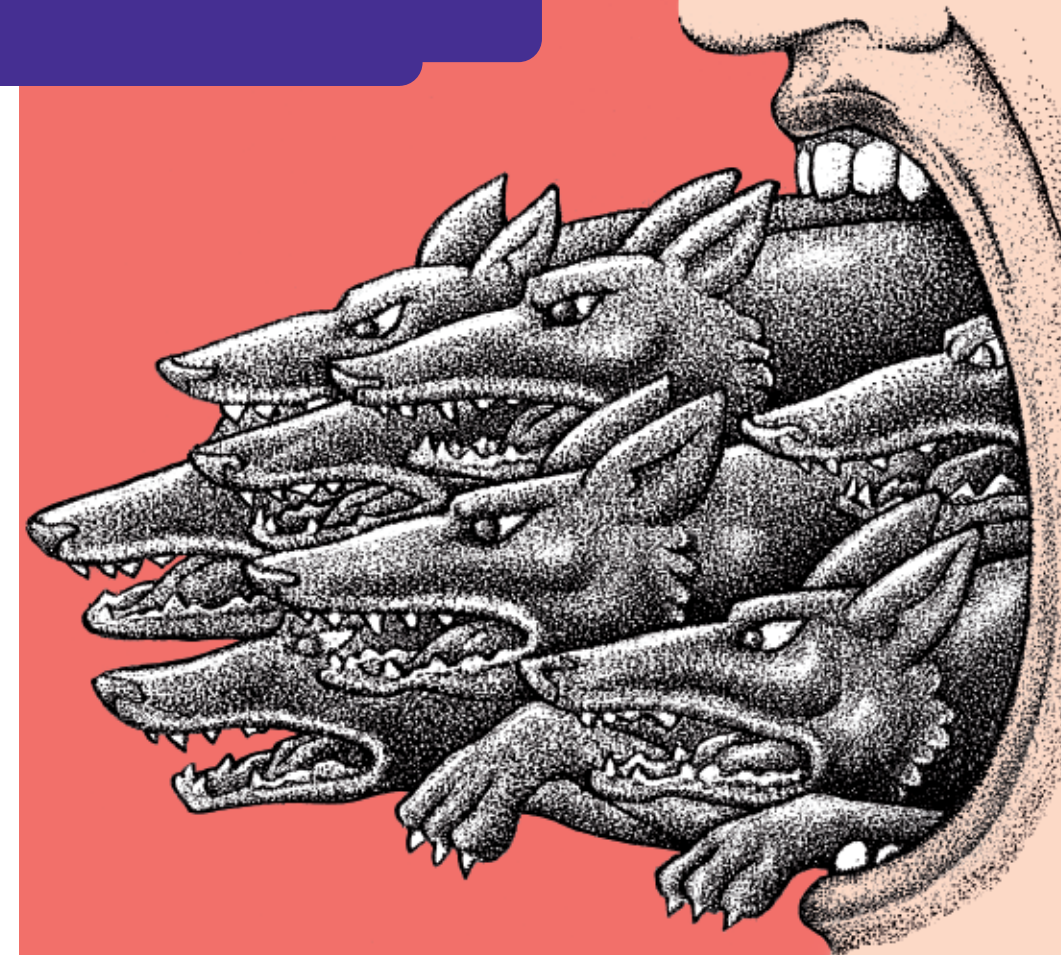
NLB Galerija Avla

Nova Ljubljanska banka d.d., Ljubljana
NLB Galerija Avla, Trg republike 2, 1520 Ljubljana

koordinacija izvedbe razstav: Miranda Južnič
telefon: (01) 476 50 44
www.nlb.si/galerija

Milan Trenc

Razstava ilustracij

NLB Galerija Avla

»Namesto da bi ilustriral besedila, sem ilustriral probleme, o katerih so besedila govorila.«

Na naslovni strani: *Sovražni govor*, The New York Times, 1993

Čeprav je v ustvarjalnem pogledu popolnoma dozorel v ZDA, se je Trenc kot ustvarjalec formiral v Zagrebu, kjer sta nanj v enaki meri vplivala lokalno izročilo in globalna medijska dediščina.

Da se je njegov osebni slog v ilustraciji dokončno oblikoval, so imela posebej velik vpliv turbulentna predvojna leta, saj so z mračnim razpoloženjem omogočila kreativne svoboščine, ki bi bile v srečnejšem, a rigidnem obdobju socialističnega sistema nepredstavljive. »Namesto da bi ilustriral besedila, sem ilustriral probleme, o katerih so besedila govorila,« Trenc v intervjuju Dubravki Vrgoč pojasnjuje svoje tranzicijske izkušnje na prehodu v 80. in 90. leta 20. stoletja. »Včasih je ilustracija izražala mnenje, ki je bilo popolnoma nasprotno besedilu. Ker je bil to čas popuščanja politične discipline, so se cenzorji panično ozirali okrog sebe. Pri Startu smo imeli veliko svobode, vendar tudi precej veliko odgovornost, prav zato ker so se ilustracije oddajale v zadnjem trenutku, besedila pa so bila provokativna in politična. Ker mi ni bilo treba oddajati osnutkov, je bila izdelava ilustracije, primerne za objavo, stvar izključno moje lastne presoje.«

Resničnost je v tem obdobju postala tako nepredvidljiva, da je občasno preseгла najdrznejše Trencve izmišljene fantazije o premikih v drug kontekst ter vnosih nadrealističnih elementov iz prejšnjih stripov ali drugih scenarijev, zato je kot posledica takšne kompleksne in zlovesče družbene realnosti svojo domišljijo do enake mere lahko razvil tudi v mediju ilustracije, poleg tega pa ga je odlikovala sposobnost, da v vizualno podobo na osupljiv in celovit način prenese kompleksne in intelektualne izjave in vsebine. »Preden sem začel delati za *Start*, sem ustvarjal skoraj izključno stripe,« mi je Trenc pojasnil ta pomemben premik v drug medij. /.../ »Vznemirjalo me je spoznanje, da lahko vsako ilustracijo naredim nekoliko drugače in da mi ni treba teden za tednom risati na enak način, kot sem to počel pri stripu, ki je izhajal v nadaljevanjih. Realistični risbi *Posilstvo Evrope* je sledila stripovska stilizacija v *Migraciji Slovanov* in način izvedbe sem začel uporabljati kot slogovno sredstvo. Za legendo o Jupitru, temelj *Posilstva Evrope*, karikaturna izvedba ne bi imela smisla, *Migracija Slovanov* pa bi bila precej manj zabavna, če bi bila narisana kot gravura. Avtorstvo po mojem mnenju ni odvisno od tehnike in sloga. Pristen slog te izda ne glede na to, koliko ga prikrivaš, saj tudi prijatelj glas po telefonu prepoznamo celo takrat, ko se šali in izdaja za nekoga drugega.«

1.

2.

- 1. *Severina*, interpolacija po Eugenu Delacroixu, Globus, 2010
- 2. *Anarhokapitalizem*, Globus, 2011
- 3. *Srp in kladivo*, Globus, 2010
- 4. Naslovnica za The New York Times Book Review, 1995
- 5. Naslovnica za Mladino, 1991

Trenc je v ZDA prispel z dobrega napolnjenim portfoliom, raznolikimi profesionalnimi izkušnjami in s spodobnim obsegom dela, ki je segalo prek meja nekdanje države. Po zaslugi tega je lahko hitro prebil led in si na zelo zahtevnem ameriškem trgu ilustracije pridobil trden status. Čeprav se je vsaj v določenih vidikih produkcije moral prilagoditi amerškemu načinu dela – na primer v tem, da je pred dokončnim naročilom obvezno treba predstaviti osnutek –, je Trencu tudi v tako strogo specializiranih pogojih uspelo ohraniti njegovo nagnjenost do raznolikih slogovnih in performativnih variant ter miselnih kombinacij. Namesto da bi se podrgel ozki specializaciji, kot se od ustvarjalcev uporabne umetnosti v ZDA pričakuje, je Trenc sistematično pridobival naročila in naročnike, ki so sprejemali raznolikost in kompleksnost njegovega načina lotevanja stvari.

»Ta raznolikost slogov in tehnik v Ameriki ni običajna. Včasih se mi zdi, da imam od nje več škode kot koristi. Vsaka ilustracija je predvsem proizvod in na prvi pogled mora biti prepoznavna kot delo določenega ilustratorja, saj se bralci redko lotijo dešifriranja podpisa pod risbo. Pa vendar je ta raznolikost zame absolutno bistvena. Na ta način razumem svojo službo. Medij je sporočilo, je dejal McLuhan. Slog je sporočilo, pravim jaz, in slog ilustracije je prav toliko komentar dogodka kot vsebina.«

Darko Glavan,
odlomki iz besedila k razstavi Milana Trencu v Zagrebu leta 2006

3.

4.

5.